

BİSMİL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'N
Gönderilmek Üzere
DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

İHBARDA BULUNAN:

- 1- Diyarbakır Barosu
- 2- Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi

ŞÜPHELİLER : 19 Mart 2022 tarihinde, Diyarbakır İli Bismil İlçesi'nde, görevli olup müdahalede bulunan polis memurları

SUC : İşkence, Hürriyetinden Yoksun Bırakma, Görevi Kötüye Kullanma Suçu

TALEP KONUSU :İlgili Kolluk görevlilerinin tespit edilerek işkence, hürriyetinden yoksun bırakma ve görevi kötüye kullanma suçlarından yapılacak yargılama neticesinde cezalandırılmaları talebinden ibarettir.

AÇIKLAMALAR :

19 Mart 2022 tarihinde Diyarbakır İli Bismil ilçesinde gerçekleştirilen Newroz kutlamasında geleneksel kıyafet giyen çok sayıda kişinin alana girişleri engellenmiş, suç şüphesi olmaksızın yakalama ve gözaltı işlemleri yapılmıştır.

Geleneksel kıyafet giyen 5 yaşındaki A.BİÇER ve E.BİÇER isimli ikiz çocuklar, anneleri Zeynep BİÇER ile birlikte, Newroz kutlaması için alana kutlama alanına gitmek istemişlerdir. Polis memurlarınca, ikiz çocukların geleneksel kıyafetleri, kıyafette bulunan keskin üsru zer (sarı-kırmızı-yeşil) içerik gerekçe gösterilerek alana girişleri engellenmiş, kıyafetler çıkartılmış ve yakalama işlemi yapılarak emniyete anneleri Zeynep BİÇER ile birlikte götürölmüşlerdir.

Bismil İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde yapılan parmak izi işlemi, kimlik tespiti ve hazırlanan tutanaklar sonrasında ikiz çocuklar annelerine teslim edilerek serbest bırakılmışlardır. Anne tarafından kıyafetler değiştirilerek newroz alanındaki kutlamalara katılım sağlanmış, kutlama sonrasında anne Zeynep BİÇER'e yakalama ve gözaltı işlemi uygulanmıştır. Zeynep BİÇER 1 günlük gözaltı işleminden sonra serbest bırakılmıştır.

19 Mart 2022 tarihinde ikiz çocukların geleneksel kıyafet giymesi nedeniyle, haklarında yapılan işlemler nedeniyle, TCK'nın 94ezyet suçu, 109(Kişiyi Hürriyetin Yoksun bırakma) ve TCK 257. maddeleri gereğince ilgili kolluk görevlileri hakkında gerekli tahkikatın yürütölerek cezalandırılmaları gerekir. Şöyle ki;

1- 5271 sayılı CMK'nın 90/1-a. Maddesi gereğince, suç işleme şüphesi halinde, yakalama işleminin yapılabileceği belirtilmiştir. Yakalama, İfade alma ve Gözaltına alma Yönetmeliği'nin 4. Maddesi gereğince, Yakalama, suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözaltına veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasını ifade edilmektedir.

Zeynep BİÇER ve ikiz çocukları geleneksel kıyafet ve içeriğindeki sarı kırmızı ve yeşil renklerin suç teşkil ettiği gerekçesi yakalama işlemi gerçekleştirilmiştir.

2- Soruşturma aşaması, suç oluşturan bir eylemin olup olmadığı yönündeki şüphe ile başlamaktadır. Ceza yargılaması bir suç isnadı ile başlamaktadır. Bu şüphe tahmine, varsayıma değil, olaylar ve maddi olgulara, özünde delillere dayanmak zorundadır. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından suç şüphesi gözetilerek yapılan yakalama işlemi, suç ve şüphe olmaksızın keyfi bir uygulama neticesinde gerçekleşmiş olup yakalama işleminin hukuka aykırı gerçekleştirildiği görülmektedir.

3- 5271 sayılı CMK'nın 81. Maddesi gereğince, *“Üst sınırı iki yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı şüpheli veya sanığın, kimliğinin tespiti için gerekli olması halinde, Cumhuriyet savcısının emriyle fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi, bedeninde yer almış olup tespitini kolaylaştıracak diğer özellikleri ile sesi ve görüntüleri kayda alınarak, soruşturma ve kovuşturma işlemlerine ilişkin dosyaya konulur.”* Hususu belirtilmiştir. Zeynep BİÇER'in iki çocuğu için suç ve şüphe olmaksızın ve gereklilik unsuru bulunmamasına rağmen yapılan yakalama işlemi sırasında, çocukların parmak izinin yasal mevzuatta belirtilen koşullar olmaksızın gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, hukuka aykırı parmak izi işleminin yapılması nedeniyle, görev gereklerine aykırı hareket eden polis memurlarının çocuklara ilişkin keyfi ve hukuka aykırı uygulama nedeniyle gerek görevi kötüye kullanma gerekse eziyet suçu kapsamında yargılanmaları gerekir.

4- Kişiler, yersiz, dayanaksız, soyut, yeterli şüphe barındırmayan iddialarla suç şüphesi altında yakalama işlemi yapılması nedeniyle kişi/lerin lekelenmeme hakkı da zedelenmiştir. Lekelenmeme hakkı, AİHS'nin 6/1. maddesinde düzenlenen “adil yargılanma hakkının” alt başlıklarından olan ve özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince de adil yargılanmama hakkının bir unsurudur. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından yapılan yakalama işlemi ile ceza soruşturması kapsamında parmak izi alınması, geleneksel kıyafette bulunan kesk ü soru zer'den kaynaklandığı belirtilmiştir. Bu husus suç ve şüphe kavramlarını oluşturmadağı gibi ceza yargılanmasını gerektirmemekte düşünce ve ifade hürriyeti kapsamında yer almaktadır. Bu kapsamda, Zeynep BİÇER ile iki çocuğu hakkında yapılan ceza yargılaması nedeniyle lekelenmeme hakları ihlal edilmektedir.

5- Anayasa'nın 34. Maddesi ‘Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir’ şeklindedir. Yine aynı şekilde AİHS'nin 11. Maddesi ‘Herkes barışçıl olarak toplanma hakkına sahiptir’ diyerek toplantı özgürlüğünü hüküm altına almıştır. Newroz bayramının kutlanmasının Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından, kolluk görevlilerince engellenmesi ve suç şüphesi olmaksızın yapılan yakalama işlemi, barışçıl toplanma hakkı kapsamında Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırıdır. Zeynep BİÇER ve iki çocuğuna yönelik salt geleneksel kıyafet giymeleri ve kıyafetlerde bulunan kesk ü soru zer desenler nedeniyle şüpheli polislerce yakalama işlemi yapılması nedeniyle, olay ile ilgili etkin bir soruşturma yapılarak şüphelilerin cezalandırılmaları hukuk devleti olmanın en temel gereklerinden biridir. Bu açıdan, iş bu soruşturmanın etkin bir şekilde yürütülerek, şüphelilerin tespitiyle birlikte, cezalandırılmalarını talep ederiz.

6- Anayasanın 17/3. Maddesinde; *“Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”* Hükmüne yer verilerek kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı korunmak istenmiştir. Avrupa

İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3.maddesinde ; *"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."* Hükmüne yer verilmiştir.

7- TCK'nın 94. Maddesi'nde hükmedildiği üzere: *"Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanması yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."* TCK.94. Maddesinde düzenlenmiş olan işkence suçu re'sen soruşturulan bir suçtur. Gerek Anayasa Mahkemesi gerekse AİHM 'nin sayısız içtihadında insanlığa karşı suç olarak kabul edilen İşkence Suçu soruşturulması hukuk devletinin en temel gereklerinden biridir. Suç ve şüphe olmaksızın yapılan yakalama işlemi ve 5271 sayılı CMK'nın 81. Maddesinde belirtilen koşullar alımsızın yapılan parmak izi işlemiyle birlikte, iki çocuğun üzerindeki kıyafetin cebren ve ikrah yoluyla çıkartılması TCK'nın 94. maddesinde yer alan **"Eziyet Suçuna"** vücut verdiği sabit olup, şüpheli kolluk görevlilerinin anılan madde gereğince cezalandırılması gerekmektedir.

8- 5237 sayılı TCK'nın 257. maddesinde kamu görevlisinin görevini yapmaması veya hukuka aykırı olarak görevini ifa etmesini görevi kötüye kullanma suçu olarak belirtilmiştir. Müvekkilin anayasal olan barışçıl toplantı ve gösteri hakkı engellenerek suç ve şüphe olmaksızın yakalama işlemi gerçekleştirilmiş, iki çocuğun üzerindeki kıyafet cebren ve ikrah yoluyla çıkartılmış, yasal unsurları olmaksızın parmak izi işlemi yapılmıştır. Bu kapsamda, kolluk görevini ifa ederken hukuka aykırı bir şekilde hareket etmiştir. Kolluk görevlerinin gereklerine aykırı hareket etmeleri nedeniyle TCK'nın 257.maddesi gereğince cezalandırılmaları gerekmektedir.

9- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, bir kimsenin "bir yere gitmek" veya "bir yerde kalmak" özgürlüğünden mahrum edilmesidir. Yani, fail tarafından mağdurun serbestçe hareket etmesinin engellenmesidir. 5237 sayılı TCK'nın 109/1. Maddesi gereğince, Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından, suç ve şüphe unsuru olmaksızın salt geleneksel kıyafet giyme ve keskin renklerinin kıyafette yer alması nedeniyle yapılan hukuksuz yakalama işlemi neticesinde, özgürlüklerinden yoksun kalmaları nedeniyle atılı suçtan şüphe/lerin yargılanmaları gerekir.

HUKUKİ NEDENLER : TCK' nın 94, 109 ve 257. Maddeleri, CMK, PVSK ve sair mevzuat

DELİLLER : Yakalama tutanağı, parmak izi işlem tutanağı, soruşturma dosyası ve ilgili diğer deliller

NETİCE VE TALEP : Yukarıda izah ettiğimiz ve soruşturma işlemi neticesinde re'sen göz önünde bulundurulacak hususlar ile birlikte, müvekkille yönelik fiilleri nedeniyle, şüphelilerin kimlikleri tespit edilerek TCK'nın 94. maddesi kapsamında işkence, TCK'nın 109/1. maddesi kapsamında hürriyetinden yoksun bırakma, 257. maddesi kapsamında görevi kötüye kullanma suçları ile tespit edilecek başkaca suçlardan cezalandırılmalarını vekaleten talep ederiz. 25.03.2022

İhbar Eden
Diyarbakır Barosu

Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi

HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU'NA
Gönderilmek Üzere
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA
DİYARBAKIR

İHBARDA BULUNAN:

- 1- Diyarbakır Barosu
- 2- Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi

SÜPHELİ : 19 Mart 2022 tarihinde, Diyarbakır İli Bismil İlçesi'nde, görevli olup müdahalede bulunan adli kolluk görevlilerine talimat veren Bismil Adliyesinde görevli soruşturma savcısı

SUC : İşkence, Hürriyetinden Yoksun Bırakma, Görevi Kötüye Kullanma Suçu

TALEP KONUSU :İlgili Kolluk görevlilerine talimat veren soruşturma savcısı hakkında işkence, hürriyetinden yoksun bırakma ve görevi kötüye kullanma suçlarından yapılacak yargılama neticesinde cezalandırılmaları talebinden ibarettir.

ACIKLAMALAR :

19 Mart 2022 tarihinde Diyarbakır İli Bismil ilçesinde gerçekleştirilen Newroz kutlamasında geleneksel kıyafet giyen çok sayıda kişinin alana girişleri engellenmiş, suç şüphesi olmaksızın yakalama ve gözaltı işlemleri yapılmıştır.

Geleneksel kıyafet giyen 5 yaşındaki A.BİÇER ve E.BİÇER isimli ikiz çocuklar, anneleri Zeynep BİÇER ile birlikte, Newroz kutlaması için alana kutlama alanına gitmek istemişlerdir. Polis memurlarınca, ikiz çocukların geleneksel kıyafetleri, kıyafette bulunan kesk ü soru zer (sarı-kırmızı-yeşil) içerik gerekçe gösterilerek alana girişleri engellenmiş, kıyafetler çıkartılmış ve yakalama işlemi yapılarak emniyete anneleri Zeynep BİÇER ile birlikte götürülmüşlerdir.

Bismil İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde yapılan parmak izi işlemi, kimlik tespiti ve hazırlanan tutanaklar sonrasında ikiz çocuklar annelerine teslim edilerek serbest bırakılmışlardır. Anne tarafından kıyafetler değiştirilerek newroz alanındaki kutlamalara katılım sağlanmış, kutlama sonrasında anne Zeynep BİÇER'e yakalama ve gözaltı işlemi uygulanmıştır. Zeynep BİÇER bir günlük gözaltı işleminden sonra serbest bırakılmıştır.

19 Mart 2022 tarihinde ikiz çocukların geleneksel kıyafet giymesi nedeniyle, haklarında yapılan işlemler nedeniyle, TCK'nın 94 eziyet suçu, 109(Kişiyi Hürriyetin Yoksun bırakma) ve TCK 257. maddeleri gereğince ilgili kolluk görevlileri hakkında gerekli tahkikatın yürütülerek cezalandırılmaları gerekir. Şöyle ki;

5271 sayılı CMK'nın 90/1-a. Maddesi gereğince, suç işleme şüphesi halinde, yakalama işleminin yapılabileceği belirtilmiştir. Yakalama, İfade alma ve Gözaltına alma

Yönetmeliği'nin 4. Maddesi gereğince, Yakalama, suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözüaltına veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasını ifade edilmektedir. Zeynep BİÇER ve ikiz çocukları geleneksel kıyafet ve içeriğindeki sarı kırmızı ve yeşil renklerin suç teşkil ettiği gerekçesi yakalama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Soruşturma aşaması, suç oluşturan bir eylemin olup olmadığı yönündeki şüphe ile başlamaktadır. Ceza yargılaması bir suç isnadı ile başlamaktadır. Bu şüphe tahmine, varsayıma değil, olaylar ve maddi olgulara, özünde delillere dayanmak zorundadır. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından suç şüphesi gözetilerek yapılan yakalama işlemi, suç ve şüphe olmaksızın keyfi bir uygulama neticesinde gerçekleşmiş olup yakalama işleminin hukuka aykırı gerçekleştirildiği görülmektedir.

5271 sayılı CMK'nın 81. Maddesi gereğince, "Üst sınırı iki yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı şüpheli veya sanığın, kimliğinin tespiti için gerekli olması halinde, Cumhuriyet savcısının emriyle fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi, bedeninde yer almış olup tespitini kolaylaştıracak diğer özellikleri ile sesi ve görüntüleri kayda alınarak, soruşturma ve kovuşturma işlemlerine ilişkin dosyaya konulur." Hususu belirtilmiştir. Zeynep BİÇER'in iki çocuğu için suç ve şüphe olmaksızın ve gereklilik unsuru bulunmamasına rağmen yapılan yakalama işlemi sırasında, çocukların parmak izinin yasal mevzuatta belirtilen koşullar olmaksızın gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, hukuka aykırı parmak izi işleminin yapılması nedeniyle, şüpheli soruşturma savcısının talimatıyla çocuklara ilişkin keyfi ve hukuka aykırı uygulama nedeniyle gerek görevi kötüye kullanma gerekse işkence suçu kapsamında yargılamanın yapılması gerekir.

Kişiler, yersiz, dayanaksız, soyut, yeterli şüphe barındırmayan iddialarla suç şüphesi altında yakalama işlemi yapılması nedeniyle kişi/lerin lekelenmeme hakkı da zedelenmiştir. Lekelenmeme hakkı, AİHS'nin 6/1. maddesinde düzenlenen "adil yargılanma hakkının" alt başlıklarından olan ve özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince de adil yargılanma hakkının bir unsurudur. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından yapılan yakalama işlemi ile ceza soruşturması kapsamında parmak izi alınması, geleneksel kıyafette bulunan keskin soru zer'den kaynaklandığı belirtilmiştir. Bu husus suç ve şüphe kavramlarını oluşturmadığı gibi ceza yargılanmasını gerektirmemekte düşünce ve ifade hürriyeti kapsamında yer almaktadır. Bu kapsamda, Zeynep BİÇER ile iki çocuğu hakkında yapılan ceza yargılaması nedeniyle lekelenmeme hakları ihlal edilmektedir.

Anayasa'nın 34. Maddesi 'Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir' şeklindedir. Yine aynı şekilde AİHS'nin 11. Maddesi 'Herkes barışçıl olarak toplanma hakkına sahiptir' diyerek toplantı özgürlüğünü hüküm altına almıştır. Newroz bayramının kutlanmasının Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından, kolluk görevlilerince engellenmesi ve suç şüphesi olmaksızın yapılan yakalama işlemi, barışçıl toplanma hakkı kapsamında Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırıdır. Zeynep BİÇER ve iki çocuğuna yönelik salt geleneksel kıyafet giymeleri ve kıyafetlerde bulunan keskin soru zer desenler nedeniyle şüpheli soruşturma savcısı tarafından alınan karar neticesinde, yakalama işlemi yapılması nedeniyle, olay ile ilgili etkin bir soruşturma yapılarak şüphelilerin cezalandırılmaları hukuk devleti olmanın en temel gereklerinden biridir. Bu açıdan, iş bu soruşturmanın etkin bir şekilde yürütülerek, şüpheli soruşturma savcısının cezalandırılmalarını talep ederiz.

Anayasanın 17/3. Maddesinde; “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.” Hükmüne yer verilerek kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı korunmak istenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3.maddesinde ;"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz." Hükmüne yer verilmiştir.

TCK'nın 94. Maddesi'nde hükmedildiği üzere: “Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” TCK.94. Maddesinde düzenlenmiş olan işkence suçu re'sen soruşturulan bir suçtur. Gerek Anayasa Mahkemesi gerekse AİHM 'nin sayısız içtihadında insanlığa karşı suç olarak kabul edilen İşkence Suçu soruşturulması hukuk devletinin en temel gereklerinden biridir. Suç ve şüphe olmaksızın yapılan yakalama işlemi ve 5271 sayılı CMK'nın 81. Maddesinde belirtilen koşullar alışmaksızın yapılan parmak izi işlemiyle birlikte, iki çocuğun üzerindeki geleneksel kıyafetin cebren ve ikrah yoluyla çıkartılması TCK'nın 94. maddesinde yer alan “işkence Suçuna” vücut verdiği sabit olup, ilgili kararı veren soruşturma savcısının anılan madde gereğince cezalandırılması gerekmektedir.

5237 sayılı TCK'nın 257. maddesinde kamu görevlisinin görevini yapmaması veya hukuka aykırı olarak görevini ifa etmesini görevi kötüye kullanma suçu olarak belirtilmiştir. Müvekkilin anayasal olan barışçıl toplantı ve gösteri hakkı engellenerek suç ve şüphe olmaksızın yakalama işlemi gerçekleştirilmiş, iki çocuğun üzerindeki kıyafet cebren ve ikrah yoluyla çıkartılmış, yasal unsurları olmaksızın parmak izi işlemi yapılmıştır. Bu kapsamda, soruşturma savcısı görevini ifa ederken hukuka aykırı hareket etmeleri nedeniyle TCK'nın 257.maddesi gereğince cezalandırılmaları gerekmektedir.

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, bir kimsenin “bir yere gitmek” veya “bir yerde kalmak” özgürlüğünden mahrum edilmesidir. Yani, fail tarafından mağdurun serbestçe hareket etmesinin engellenmesidir. 5237 sayılı TCK'nın 109/1. Maddesi gereğince, Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Zeynep BİÇER ve iki çocuğu açısından, suç ve şüphe unsuru olmaksızın salt geleneksel kıyafet giyme ve kesk ü soru zer renklerinin kıyafette yer alması nedeniyle yapılan hukuksuz yakalama işlemi neticesinde, özgürlüklerinden yoksun kalmaları nedeniyle atılı suçtan şüphe/lerin yargılanmaları gerekir.

HUKUKİ NEDENLER : TCK' nın 94, 109 ve 257. Maddeleri, CMK, PYSK ve sair mevzuat

DELİLLER : Yakalama tutanağı, parmak izi işlem tutanağı, soruşturma dosyası ve ilgili diğer deliller

NETİCE VE TALEP : Yukarıda izah ettiğimiz ve soruşturma işlemi neticesinde re'sen göz önünde bulundurulacak hususlar ile birlikte, müvekkille yönelik fiilleri nedeniyle, soruşturma savcısının TCK'nın 94. maddesi kapsamında işkence, TCK'nın 109/1. maddesi kapsamında hürriyetinden yoksun bırakma, 257. maddesi kapsamında görevi kötüye kullanma suçları ile tespit edilecek başkaca suçlardan cezalandırılmalarını vekaleten talep ederiz.25.03.2022

İhbar Eden

Diyarbakır Barosu

_____Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi